

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

Tržaška cesta 21, 1000 Ljubljana

T: 01 478 83 30

F: 01 478 83 31

E: gp.mju@gov.si

www.mju.gov.si

Številka: IPP 030-3/2020/3

EVA št.: 2020-3130-0054

Ljubljana, 4. 12. 2020

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

**ZADEVA: SKLEP VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE O PODELITVI STATUSA MESTA
NASELJEMA LENART V SLOVENSKIH GORICAH IN ZREČE – predlog za obravnavo**

1. Predlog sklepa vlade:

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na seji dne sprejela naslednji

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije je sprejela Sklep o podelitvi statusa mesta naseljema Lenart v Slovenskih goricah in Zreče ter ga objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Dr. Božo Predalič
generalni sekretar

Prejmejo:

- Ministrstvo za javno upravo
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo
- Občina Lenart
- Občina Zreče

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

/

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- Boštjan Koritnik, minister
- Urška Ban, državna sekretarka, MJU
- dr. Roman Lavtar, vodja Službe za lokalno samoupravo, MJU
- mag. Andrej Čokert, sekretar, Služba za lokalno samoupravo, MJU

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

ne

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

/

5. Kratek povzetek gradiva: /

Predlog sklepa Vlade RS je Ministrstvo za javno upravo pripravilo na podlagi vlog Občine Lenart za pridobitev statusa mesta za naselje Lenart v Slovenskih goricah in Občine Zreče za pridobitev statusa mesta za naselje Zreče. Obe naselji izpolnjujeta pogoje za status mesta v skladu s 15.a členom Zakona o lokalni samoupravi. Status mesta je za posamezno naselje in lokalno skupnost simbolnega značaja. Podelitev statusa mesta naselju Lenart v Slovenskih goricah in naselju Zreče ne bo imela finančnih posledic za državni proračun, niti za proračuna občin Lenart in Zreče.

6. Presoja posledic za:

a) javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in NE

	naslednjih treh letih	
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:		NE
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: Izvajanje sklepov vlade ne bo imelo finančnih posledic za državni proračun.		
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:		
Vsebina predloženega predpisa vpliva na: - pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin.		NE
Predpis je bil poslan v mnenje: Skupnosti občin Slovenije SOS: NE Združenju občin Slovenije ZOS: NE Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE		
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:		
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:		NE
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:		DA
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:		/
Boštjan Koritnik minister		
Prilogi: - Sklep Vlade Republike Slovenije o podelitvi statusa mesta naseljema Lenart v Slovenskih goricah in Zreče - Obrazložitev predloga sklepa vlade Republike Slovenije o podelitvi statusa mesta naseljema Lenart v Slovenskih goricah in Zreče		

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na seji dne sprejela naslednji

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije je sprejela Sklep o podelitvi statusa mesta naseljema Lenart v Slovenskih goricah in Zreče ter ga objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Dr. Božo Predalič
generalni sekretar

Prejmejo:

- Ministrstvo za javno upravo
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo
- Občina Lenart
- Občina Zreče

PREDLOG

Na podlagi tretjega odstavka 15.a člena Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDSLS-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A in 80/20 – ZIUOOPE) je Vlada Republike Slovenije sprejela

SKLEP

o podelitvi statusa mesta naseljema Lenart v Slovenskih goricah in Zreče

I

Status mesta se podeli naseljema Lenart v Slovenskih goricah in Zreče.

II

Ta sklep začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.
Ljubljana, dne
EVA 2020-3130-0054

Vlada Republike Slovenije
Janez Janša
predsednik

OBRAZLOŽITEV PREDLOGA SKLEPA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE O PODELITVI STATUSA MESTA NASELJEMA LENART V SLOVENSКИH GORICAH IN ZREČE

I. UVOD

Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) oziroma Ministrstvo za javno upravo (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) sta prejela vlogo Občine Lenart za pridobitev statusa mesta za naselje Lenart v Slovenskih goricah in vlogo Občine Zreče za pridobitev statusa mesta za naselje Zreče.

Zakon o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDLS-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A in 80/20 – ZIUOOPE; v nadaljnjem besedilu: ZLS) v 15.a členu določa, da je mesto večje urbano naselje, ki se po velikosti, ekonomski strukturi, prebivalstveni gostoti, naseljenosti in zgodovinskem razvoju razlikuje od drugih naselij. Mesto ima več kot 3000 prebivalcev. Naselje dobi status mesta z odločitvijo vlade.

Sedaj ima v Sloveniji status mesta 67 naselij. Na podlagi tedaj veljavnega četrtega odstavka 15.a člena zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93, 6/94 – odločba US, 45/94 – odločba US, 57/94, 14/95, 20/95 – odločba US, 63/95 – obvezna razlaga, 9/96 – odločba US, 44/96 – odločba US, 26/97, 70/97, 10/98, 68/98 – odločba US, 74/98 in 59/99 – odločba US) je leta 2000 Državni zbor Republike ugotovil, da imajo v Republiki Sloveniji status mesta v skladu s predpisi, ki so veljali v času podelitve, naslednja naselja: Ajdovščina, Bled, Bovec, Brežice, Celje, Črnomelj, Domžale, Gornja Radgona, Hrastnik, Idrija, Ilirska Bistrica, Izola, Jesenice, Kamnik, Kočevje, Koper, Kostanjevica ob Krki, Kranj, Krško, Laško, Lendava, Litija, Ljubljana, Ljutomer, Maribor, Metlika, Murska Sobota, Nova Gorica, Novo mesto, Ormož, Piran, Postojna, Ptuj, Radeče, Radovljica, Ravne na Koroškem, Sevnica, Sežana, Slovenska Bistrica, Slovenj Gradec, Slovenske Konjice, Škofja Loka, Šoštanj, Tolmin, Trbovlje, Tržič, Velenje, Višnja Gora, Vrhnika, Zagorje ob Savi in Žalec (Sklep Državnega zbora Republike Slovenije, katera naselja v Republiki Sloveniji imajo status mesta v skladu s predpisi, veljavnimi v času podelitve (Uradni list RS, št. 22/00)). Teh naselij je bilo 51. Julija 2005 je s spremembo ZLS (ZLS-M, Uradni list RS, št. 72/05) pooblastilo za podeljevanje statusa mesta dobila vlada. V decembru istega leta je vlada status mesta podelila še 16 naseljem in sicer Cerknici, Dravogradu, Grosuplju, Logatcu, Medvodam, Mengšu, Mežici, Prevaljam, Ribnici, Rogaški Slatini, Rušam, Šempetru pri Gorici, Šentjurju, Trebnjemu, Železnikom in Žirem (Sklep o podelitvi statusa mesta naseljem v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 121/05)).

II. KAZALCI IN KRITERIJI ZA OPREDELJEVANJE MEST

Zakonsko določeni kazalci izpostavljajo bistvene značilnosti mesta, vendar jih je za razmejevanje mest glede na ostala naselja potrebno konkretizirati in opredeliti kriterije. Pri tem naletimo na dve posebnosti:

- vsebine mesta ne definirajo samo kvantitativni, temveč tudi kvalitativni kazalci. Za objektivnejšo presojo jih je sicer možno prikazati kot numerične kazalce in jim določiti mejne vrednosti, vendar te niso absolutne, niti povsem objektivne,
- merila za določanje mest niso absolutna, temveč relativna. Odvisna so od razmer na obravnavanem teritoriju ter odločitve o najprimernejših kriterijih. Izbor kriterijev temelji na strokovnih presojah.

Metodološki problem je relevantnost kazalcev, ki morajo zajeti oziroma odražati bistvene značilnosti mesta, biti pa morajo vsebinsko toliko različni, da se ne ponavljajo. Problematična je tudi določitev kriterijev (mejnih vrednosti), ki morajo biti dovolj selektivni in omogočati

razlikovanje med mesti in ostalimi naselji. Izbor kazalcev smo skušali omejiti na čim manjše število in upoštevati le tiste, ki so za mesta najbolj značilni, ki so merljivi in imajo trajnejši značaj. Obseg mesta oziroma naselja je omejitvev, ki jo določa občina. Nekaterim mestom so priključena bližnja (obmestna) naselja, večini mest pa ne. Z ZLS določeni pogoji in kriteriji so splošni in glede na to podajamo njihove natančnejše opredelitve:

1. Urbanost

Urbanost je vrednostna opredelitev, po kateri se mesta razlikujejo od ostalih naselij. Nanaša se na socialne (družbene) vsebine mesta, berljiva in določljiva pa je tudi v fizični strukturi. Urbano fizično strukturo določajo predvsem način zazidanosti, vrste objektov, razmestitev in oblikovanost odprtih površin ter neodvisnost fizične strukture od prirodnih razmer. Morfološka značilnost ostalih naselij (trgov ali podeželskih mest) pa je agrarna zasnova, ki je pri mestih že presežena, nizek gabarit, nizka gostota zazidanosti ter večji delež kmečkih hiš in poslopij s kmetijsko funkcijo. Elemente urbanega tlorisa ima pravzaprav veliko naselij. Med seboj pa se razlikujejo glede na stopnjo izoblikovanosti. Izoblikovan tloris ima vse konstitutivne elemente mesta, to pa so: različne urbane oblike zazidanosti, hierarhija prometnic, hierarhija trgov oziroma območij centralnih dejavnosti in javne zelene površine. Iz tega lahko izpeljemo kazalce, ki urbanost ponazarjajo. Gre za kazalce, ki kažejo izgrajenost gradbene strukture oziroma izoblikovanost tlorisa.

2. Velikost naselja

Zakon ne navaja natančno, na kaj se velikost naselja nanaša. Upošteva se lahko dve možnosti:

- velikost naselja je možno izraziti z velikostjo pozidanega prostora in
- velikost naselja, ki se kaže v številu prebivalcev.

Velikost pozidane površine je bistvena značilnost mesta. Upoštevali smo jo na posreden način, in sicer v številu območij s centralnimi dejavnostmi in različni tipologiji zazidave. Večje je naselje (tudi po površini), več je območij s centralnimi dejavnostmi (lokalnih središč), več je tudi različnih vrst objektov oziroma načinov zazidanosti.

Velikost naselja, merjena s številom prebivalcev, kaže velikost, posredno pa še ekonomsko moč in opremljenost z oskrbnimi in storitvenimi dejavnostmi. Kriterij za opredeljevanje mest na podlagi demografskega kazalca je zakonsko določen. V skladu z drugim odstavkom 15.a člena ZLS je mesto naselje z več kot 3000 prebivalci.

3. Ekonomska struktura

Kazalci ekonomske strukture naj bi pokazali ekonomsko moč mesta, kar se kaže v družbenoekonomski usmerjenosti naselja in opremljenosti s centralnimi funkcijami. Mesta se od ostalih naselij ločijo po tem, da so zaposlitvena in oskrbna središča za širšo okolico. Zato smo kot pogoj za vključitev v obravnavo opredelili položaj mesta v urbanem sistemu. Kazalec kaže stopnjo centralnosti oziroma obseg funkcij, namenjenih zadovoljevanju potreb prebivalcev naselja in gravitacijskega območja. Višji ko je položaj naselja v urbanem sistemu, izrazitejša je stopnja mestnosti.

4. Prebivalstvena gostota

Posredno lahko gostoto poseljenosti izrazimo z načini zazidanosti ali vrsto objektov, saj so gostote poseljenosti v soseskah individualnih stanovanjskih hiš precej nižje kakor v blokovnih soseskah. Menimo tudi, da taka interpretacija kazalca pove več o mestu oziroma urbanosti kot podatek o številu prebivalcev na površinsko enoto.

5. Naseljenost

Ta pojem je najbližje načinom zazidanosti, kar je sicer pomembna značilnost mesta. Načini zazidanosti ponazarjajo heterogenost gradbene strukture, saj se mesto tudi po razmestitvi objektov in oblikah, ki pri tem nastanejo, loči od ostalih naselij. Kazalec ponazarja tudi urbanost fizične strukture.

6. Zgodovinski razvoj

Zakonodajalec je imel v mislih upravno-pravni položaj ali pa status naselja, ki je posledica pravnega akta, dodeljenega v preteklosti. V tem smislu razlikujemo naselja, ki imajo status mesta, in naselja, ki statusa mesta nimajo. Pomembno dejstvo je, da so bili v posameznih naseljih, ki jih obravnavamo v tem gradivu, v obdobju pred in po II. svetovni vojni sedeži okrajev, po letu 1995 pa tudi sedeži upravnih enot in občin.

III. UTEMELJITEV PREDLOGA SKLEPA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Predlog sklepa vlade je ministrstvo pripravilo na podlagi vlog Občine Lenart za pridobitev statusa mesta za naselje Lenart v Slovenskih goricah (vloga z dne 1. 10. 2020 in dopolnitev dne 18. 11. 2020) in Občine Zreče za pridobitev statusa mesta za naselje Zreče (vloga z dne 6. 11. 2020).

Pri pripravi predloga sklepa vlade za podelitev statusa mesta za naselji Lenart v Slovenskih goricah in Zreče, so bila upoštewane določbe prvega in drugega odstavka 15.a člena ZLS. Vlogi obeh občin sta bili skrbno pregledani in zadostujeta zakonskih zahtevam. Obe naselji izpolnjujeta pogoje glede ekonomske strukture, prebivalstvene gostote, naseljenosti in zgodovinskega razvoja. Dodatno so bili preverjeni tudi preostali kriteriji iz točke II. obrazložitve in obe naselji jih izpolnjujeta. Dosledno je upoštevana določba drugega odstavka 15.a člena, da mora imeti naselje več kot 3.000 prebivalcev, da mu vlada lahko podeli status mesta. Naselje Lenart v Slovenskih goricah je imelo 3.285 prebivalcev (stanje 1. 1. 2020; vir: Statistični urad RS), naselje Zreče pa je imelo 3.014 prebivalcev (stanje 1. 1. 2020; vir: Statistični urad RS).

Status mesta je za posamezno naselje in lokalno skupnost simbolnega značaja. Podelitev statusa mesta naselju Lenart v Slovenskih goricah in naselju Zreče ne bo imela finančnih posledic za državni proračun, niti za proračuna občin Lenart in Zreče.

